

Arkivnr: 2016/3311-9
Saksbehandlar: Inge Reidar Kallevåg

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet		
Fellesnemnda		

Val av sekretariatsordning for kontrollutvalet i ny fylkeskommune

Bakgrunn for saka:

Inndelingslova § 26 omhandlar fellesnemnd. I 5. lekk står følgjande:

«Nemnda kan få fullmakt til å tilsetje personale i den nye eininga. Dette omfattar også tilsetjing av administrasjonssjef og revisor. Tilsetjing av revisor skjer på bakgrunn av innstilling frå kontrollutvala. Nemnda kan òg få fullmakt til å vidareføre deltaking i interkommunalt samarbeid om revisjon eller vidareføre avtale med annan revisor. Tilsvarande gjeld for sekretariatet for kontrollutvalet. Slikt vedtak skjer etter innstilling frå kontrollutvala.»

Fylkestinga i Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune fatta 27.10.17 likelydande vedtak om mandat til Fellesnemnda. Pkt. 14 i mandatet lyder slik:

«Fellesnemnda får mynde til å tilsetje administrasjonssjef, samt velje sekretariatsordning for kontrollutvalet, revisjonsordning og revisor.»

Fellesnemnda fatta så slik samrøystes vedtak i sitt første møte, sak PS 4/17 (sakshandsamar har utheva noko tekst):

1. Fellesnemnda gjev fylkesrådmennene/prosjektlear fullmakt til å utforme og fastsetje den administrative organiseringa av den nye fylkeskommunen **med unntak for sekretariatet for kontrollutvalet**, i samsvar med fellesnemnda si vedtekne politiske organisering samt føringane i intensjonsplanen, datert 17.01.2017.
2. Fellesnemnda gjev fylkesrådmennene/prosjektlear fullmakt til å inngå avtalar om innkjøp og drift av administrative styringsverktøy for den nye fylkeskommunen.
3. Fylkesrådmennene/prosjektlear får fullmakt til overføring og tilsetjing av personell i den nye fylkeskommunen men **med unntak for stillingar i sekretariatet for kontrollutvalet**, samt til å gjere vedtak i personalsaker. Med denne fullmakta følger også ansvaret for eit informasjons- og drøftingsopplegg med dei tillitsvalde gjennom samanslåingsprosessen.

Denne saka handlar i første rekke om sekretariatsordning, men det er også funne naturleg å avklara prosess med å avklara kven som skal leia sekretariatet, samt spørsmål om lokalisering.

Kontrollutvala i dei to fylkeskommunane hadde arbeidsmøte 21.11.17. I saksframlegget står følgjande opplysning om sekretariatsordninga slik den er i dag:

«Dei to fylkeskommunane har sekretariatsordning i eigenregi der dei tilsette i sekretariata er tilsette i fylkeskommunen. Hordaland fylkeskommune har eit sekretariat som består av fem tilsette, der sekretariatet sel tenester til kontrollutvala i 17 kommunar og eit kyrkjeleg fellesråd i tillegg til å vere sekretariat for fylkeskommunen. Sekretariatet i Sogn og Fjordane fylkeskommune består av ein tilsett, som har sekretariatsansvaret for fylkeskommunen.»

Det vart ikkje fatta vedtak i saka, men i protokoll frå møtet er med at kontrollutvalsleiarane skulle skriva saksframlegg i saka.

Drøfting.

Kontrollutvalssekretariata i Noreg kom til i kraft av ny forskrift om kontrollutval av 2004, der det gjekk fram at alle kommunar og fylkeskommunar skulle ha eit kontrollutvalssekretariat innan 01.01.2005. Desse skulle vera uavhengig både ft. revisjonen og ift. kommuneadministrasjon.

Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD), har bestilt to landsdekkande kartleggingar av sekretariatsordningane etter det:

- I 2009 skreiv Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) «Notat om ulike sekretariatsordningar for kontrollutvala i norske kommunar og fylkeskommunar». Dette var bestilt av og sendt til KMD si arbeidsgruppe som skulle føreslå tiltak for å styrka eigenkontrollen i kommunar og fylkeskommunar.
- I 2014 skreiv Deloitte ei «Evaluering av kontrollutval og kontrollutvalssekretariat» på oppdrag for KMD. Kapittel 9 omhandlar kontrollutvalssekretariata og her er ulike ordningar omtalt.

Det var endringar blant sekretariata frå 2009 til 2014, noko det og har vore seinare, men her vert teke utgangspunkt i slik oppsettet var i 2014. I Deloitte sitt dokument er sekretariatsordningane grovsortert som 5 modellar:

Modell 1: Kommunale samarbeidsløsningar (Interkommunale selskaper og samarbeid)

«Mer enn fire av fem kontrollutvalg får sekretariattjenester levert fra en virksomhet som er organisert som et interkommunalt selskap (IKS) eller interkommunalt samarbeid (drøyt 81 prosent). Kartleggingen viser at det i dag er 15 sekretariater som er organisert som et IKS. Disse virksomhetene betjener rundt 47 prosent av norske kommuner. Videre er det 17 interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 eller vertskommunemodell etter kommuneloven § 28 som benyttes av rundt 35 prosent av kommunene. I tillegg kommer kommunale bytteordninger (se nedenfor). Et samarbeid med andre kommuner lokalisert i samme distrikt/region er således den vanligste modellen.»

Modell 2: Eget sekretariat

«Tre kommuner (Oslo, Bærum, Bergen) og fem fylkeskommuner (Sogn og Fjordane, Møre- og Romsdal, Rogaland, Nordland og Hordaland) har et eget sekretariat underlagt kontrollutvalget. Dette innebærer at to prosent av norske kontrollutvalg har ansatt eget sekretariat. I disse kommunene er den/de ansatte i sekretariatet ansatt i den kommunen som kontrollutvalget dekker, men den/de ansatte er direkte underlagt kontrollutvalget. Hordaland Fylkeskommune har eget sekretariat, men denne modellen omtales også nedenfor, ettersom dette sekretariatet betjener en rekke andre kommuner i fylket (modell 3). For Hordaland Fylkeskommune plasseres dette sekretariatet likevel her under modell 2.»

Modell 3: Kjøp fra andre kommuner/fylkeskommuner, herunder kommunal bytteordning

«Drøyt fire prosent av norske kontrollutvalg kjøper sekretariattjenester fra andre kommuner/fylkeskommuner. Hordaland Fylkeskommune (HFK) er i dag sekretariat for 17

kontrollutvalg utover eget kontrollutvalg. Dette utgjør rundt fire prosent av norske kontrollutvalg. De ansatte i HFK-sekretariatet er ansatt i fylkeskommunen. I Hordaland finnes det også eksempel på en kommunal bytteordning der kommunene Askøy og Vaksdal leverer sekretariattjenester til hverandre.»

Modell 4: Kjøp fra private selskaper (AS) og «sekretariatselskap»

«Ni prosent av norske kontrollutvalg får sekretariattjenester gjennom kjøp fra private selskaper og «sekretariatselskap» Herunder er det rundt fire prosent av norske kontrollutvalg kjøper sekretariattjenester fra tre ulike private revisjonsselskap. ...»

Modell 5: Kjøp fra andre, herunder private/enkeltpersoner

«Til sammen 17 kontrollutvalg (4 prosent) får sekretariatstjenester fra åtte enkeltpersoner. Fem er bare sekretær for én enkeltkommune, mens de øvrige tre har flere. ...»

I kontrollutvala sitt fellesmøte vart det konstatert at begge fylkeskommunane har eige sekretariat, samt at sekretariatet i Hordaland også sel tenester til 17 kommunale kontrollutval og kontrollutvalet til eit kyrkjeleg fellesråd.

Etter lovendringsa i 2004 hadde kontrollutvalsleiar i Hordaland fylkeskommune møte med kommunane i Hordaland om dei var interessert i eit samarbeid om den nye sekretariatsfunksjonen og i tilfelle på kva måte. Tilbakemeldinga var at mange kommunar ønskte å delta i ei slik ordning, men dei ønskte ikkje å vera med på eigarsida. Heller reint kjøp av sekretariatstenester mellom fylkeskommune og kommunar.

Slik vart det. Såleis oppnådde ein at det var minst to heiltidstilsette i sekretariatet. Då var ein fleire som kunne drøfta ulike problemstillingar undervegs, ein fekk synergieffekt ved at det positive som skjedde i eit kontrollutval kunne formidlast til andre utval og ein vart mindre sårbar ved sjukdom, ferie og vakans. Ettersom fleire og fleire kommunar har meldt si interesse etter kvart, er her no fleire tilsette. Fleire avtalar gjeld forøvrig langt vidare enn til tidspunkt for fylkessamanslåinga.

Det var stemning blant kontrollutvala for å halda fram med noverande ordning, underforstått eige sekretariat. Vidare vart det framført at det var viktig å ha og betjena dei eksterne kundane godt. Dermed er ein på modell 2-3. Undervegs vart «eigenregi» nytta som eit omgrep som illustrasjon på noverande ordning. Det omgrepet kan lett forvekslast med at modell 1 også kan vera aktuell, men det vart ikkje framført noko i fellesmøtet om at selskapsdanning eller interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27 eller § 28 var eit spor å gå vidare på. Derfor vel ein å ikkje nytta dette omgrepet vidare.

Konklusjon om sekretariatsordning.

Den nye fylkeskommunen held fram med å ha eige kontrollutvalssekretariat med eigne tilsette, inkl. sal av sekretariatstenester opp mot kontrollutval i kommunar mv.

Tilsetting av kontrollsjef

I Hordaland fylkeskommune er kontrollsjefen leiar av eit sekretariatet med 5 tilsette som betjener 19 kontrollorgan. I Sogn og Fjordane fylkeskommune er det kontrollsjef som betjener fylkeskommunen sitt kontrollutval.

I kontrollutvala sitt fellesmøte vart framført at ein måtte få avklart kven som skulle vera kontrollsjef for den nye fylkeskommunen etter at sekretariatsordninga var fastlagt. Kontrollutvala meinte at ein av dei to kontrollsjefane vart kontrollsjef i den nye fylkeskommune, at funksjonstida var frå 01.01.2020, men at vedkomande også kunne gjera/leia saksførebuande arbeid ift. ny fylkeskommune før denne er etablert. Det kunne gjerne drøftast med personalavdelingane og tillitsvalde korleis ein skulle gå fram.

I Hordaland fylkeskommune er det i dag kontrollutvalet som har tilsettingsmynde for kontrollsjefen, medan kontrollsjefen er blitt delegert tilsettingsmynde og andre arbeidsgjevarfunksjonar overfor øvrige tilsette. I prosessen med samanslåing av to fylkeskommunar er dette vanskelegare, ettersom ein har to kontrollutval.

Det vert skua til Fellesnemnda sitt arbeid med å rekruttera framtidig fylkesrådmann. Jmf. Fellesnemnda si sak PS 5/17 vert det oppnemnt eit eige tilsettingsutval bestående av arbeidsutvalet og to representantar frå arbeidstakarorganisasjonane. Arbeidsutvalet er samansett av fylkesordførar, fylkesvaraordførar og ein tredje politikar frå kvar av fylkeskommunane. I lys av dette kan det t.d. vera eit tilsettingsutval for tilsetting av kontrollsjef som er samansett av dei to kontrollutvalsleiarane, dei to nestleiarane og to tillitsvalde. Vidare at desse innstiller overfor Fellesnemnda som så tilset kontrollsjef.

Konklusjon om tilsetting av kontrollsjef.

Det vert oppretta eit tilsettingsutval for tilsetting av kontrollsjef som er samansett av dei to kontrollutvalsleiarane, dei to nestleiarane og to tillitsvalde. Desse innstiller overfor Fellesnemnda om kven av dei noverande kontrollsjefane som skal vera kontrollsjef for den nye fylkeskommunen.

Organisering.

Den som skal vera kontrollsjef for ny fylkeskommune bør og vita kvar arbeidsstaden skal vera. I kontrollutvala sitt fellesmøte var framført synspunkt både på at leiaren måtte ha kontor der flest tilsette er og at dette ikkje var naudsynt ut frå teknologi. Såleis ingen konklusjon i dette møtet.

Nositasjonen er at:

- Intensjonsavtalen mellom Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune slår fast at politisk og administrativ toppleiing set i Bergen.
- Kontrollinstituttet vert vurdert som nært relatert til leiinga. Fylkesrådmannen er ofte invitert inn i kontrollutvala sine møte og sekretariatet er tilstades i Fylkestinget, evt. på andre fylkeskommunale møte.
- Av 6 tilsette er det 5 som er samla på eit kontor i Bergen.
- Alle dei eksterne oppdraga ligg i Hordaland.

Det er naturleg at leiaren held seg der storparten av dei tilsette er, same kor mange tekniske hjelpemiddel ein kan dra nytte av, samt at det er nærleik til administrativ og politisk toppleiing.

Såleis meiner kontrollutvalet i Hordaland fylkeskommune at det vil vera naturleg at sekretariatet har hovudkontor i Bergen og avdelingskontor i Leikanger. Vidare at kontrollsjefen har kontortilhald på hovudkontoret i Bergen. Vi er kjend med at kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune ikkje er samd i den vurderinga. På bakgrunn av denne usemja kan det vera føremålstenleg at kontrollsjefen for den nye fylkeskommunen får fullmakt til å utgreie sak med forslag til organisering og lokalisering. Ei slik sak bør leggjast fram for dei to kontrollutvala som vedtek innstilling overfor Fellesnemnda som gjer endeleg vedtak.

Det er elles kontrollsjefen for den nye fylkeskommunen som legg opp det daglege arbeidet, inkl. arbeidsfordelinga, slik den er tenkt frå 01.01.20.

Når det no er under to år til to fylkeskommunar vert slått saman til ein, vil det vera naturleg og at evt. større endringar for eit av sekretariata vert drøfta med kontrollutvalet også i den andre fylkeskommunen.

I Hordaland fylkeskommune har tilbod om sekretariatstenester vore gjeve overfor kommunar i Hordaland. På førespurnad vart det i si tid ikkje gjeve tilbod til ein kommune i Rogaland. Tilsvarande bør tilbod etter 01.01.20 i all hovudsak vera relatert til geografisk grense for den nye fylkeskommunen.

Konklusjon om organisering.

Kontrollsjefen for den nye fylkeskommunen får fullmakt til å utgreie sak med forslag til organisering og lokalisering av sekretariat for kontrollutvalet i den nye fylkeskommunen. Ei slik sak skal leggjast fram for dei to kontrollutvala som vedtek innstilling overfor Fellesnemnda som gjer endeleg vedtak om organisering og lokalisering.

Freistnad på sameining av saksframlegg.

Kontrollutvala i dei to fylkeskommunane hadde sitt andre arbeidsmøte 21.11.17. Her vart «kun» formidla at sekretariatet i Sogn og Fjordane har ein tilsett som betjener deira kontrollutval. Utvalet i Hordaland opplyste tilsvarande at sekretariatet her har 5 tilsette som betjener 19 kontrollorgan.

Tre veker etterpå – 13.12.17 – gjer kontrollutvalet i Sogn og Fjordane slik vedtak i sak 55/17, pkt. 3e:
«Kontrollutvalsleiar fekk fullmakt til å starte ein dialog med styra i SEKOM og VEST kontroll for å diskutere framtidig samarbeid».

Kontrollutvalet i Hordaland finn det særst uheldig, at utvalet i nabofylket dreg i gang ein prosess som i ytterste konsekvens kan innebera omstrukturering av sekretariatsfunksjonen for fylkeskommunen og 24 kommunar i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, midt oppi prosessen med å slå saman våre to sekretariat. SEKOM er eit sekretariat i Sogn og Fjordane, medan Vest kontroll er eit sekretariat med sete på Søre Sunnmøre, som og er sekretariat for to kommunar i Sogn og Fjordane.

Ettersom ein i Sogn og Fjordane vel å «ri to hestar samstundes» - ein prosess der Hordaland er inkludert og ein prosess der Hordaland verken er førespurt om eller påtenkt nokon som helst slags rolle i, så har det oppstått usemje om å få til eit sams saksframlegg.

Ved siste forsøk var det semje mellom dei to utvalsleiarane om pkt. 1 og 2 i forslag til innstilling, medan det var usemje knytt til parallelle samtalar med to andre sekretariat i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, samt om lokalisering.

For å nærma seg ei innstilling som burde vera grei for begge fylkeskommunane, har Hordaland valt å utsetta spørsmålet om organisering og lokalisering til sams kontrollsjef er tilsett, og la han laga ei utgreiing om det.

Forslag til innstilling

1. Den nye fylkeskommunen held fram med å ha eige kontrollutvalssekretariat med eigne tilsette, inkl. sal av sekretariatstenester opp mot kontrollutval i kommunar mv.
2. Det vert oppretta eit tilsettingsutval for tilsetting av kontrollsjef som er samansett av dei to kontrollutvalsleiarane, dei to nestleiarane og to tillitsvalde. Desse innstiller overfor Fellesnemnda om kven av dei noverande kontrollsjefane som skal vera kontrollsjef for den nye fylkeskommunen.
3. Kontrollsjefen for den nye fylkeskommunen får fullmakt til å utgreie sak med forslag til organisering og lokalisering av sekretariat for kontrollutvalet.
4. Kontrollsjefen skal leggje fram forslaget for dei to kontrollutvala som vedtek innstilling overfor Fellesnemnda som gjer endeleg vedtak om organisering og lokalisering.

Inge Reidar Kallevåg
kontrollutvalsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

